

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIC OF KOSOVA	
VETËMINISTRI / VET. MIN. / GOVERNMENT OF KOSOVA	
MINISTRIA E BUJQËSISË, PYLLTARISË DHE ZHVILLIMIT RURAL	
MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND RURAL DEVELOPMENT	
Arkiv / Archive	Central Archive
Numri / No.	2651
Titulli / Title	3+3+3
Data / Date	22/10/2008
PRISTINE / PRISTINA / PRISTINA	

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria -Vlada-Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë Dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Sumarstva i Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

Në mbështetje të nenit 93 pika (4) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, nenin 1.3 pika (d) të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2001/19 të datës 13 shtator 2001 mbi Degën e Ekzekutivit të Institucioneve të Përkohshme të Vetëqeverisjes në Kosovë dhe në nenin 8, paragrafi 8.1, 8.2 dhe 8.5 të Ligjit për Veterinarinë Nr.2004/21 të datës 30.07.2004, Ministri i Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural,

Nxjerr sa vijon:

UDHËZIM ADMINISTRATIV NR. 29/2008

Për parandalimin, kontrollin, luftimin dhe eradikimin e sëmundjes së Babeziosës -Piroplazmozës tek gjedhet, delet, dhitë dhe qentë

Neni 1
Qëllimi

Me qëllim të ruajtjes së shëndetit publik dhe shëndetit të kafshëve, me këtë udhëzim administrativ, përcaktohen masat veterinare të cilat autoriteti kompetent do t'i ndërmarr për parandalimin, kontrollin, luftimin dhe eradikimin e sëmundjes së Babeziosës ose Piroplazmozës te gjedhet, delet, dhitë dhe qentë.

Neni 2
Përkufizimet

Për kuptimin e këtij udhëzimi administrativ, termat e përdorur kanë këtë domethënie:

“Babezioza ose Piroplazmoza”- nënkupton sëmundjen parazitare që transmetohet nga rriqërat, e cila shfaqet tek kafshët dhe shkaktohet nga parazitët e gjakut të familja Babesia, lloji Babesia spp;

“Pronar - mbajtës”- nënkupton personin fizik apo juridik, i cili ka pronësinë mbi kafshë, apo është i autorizuar që të mbajë apo përkujdeset për kafshë të caktuar;

“Autoritet kompetent”- nënkupton Agjencionin e Veterinarisë dhe Ushqimit të Kosovës;

“Subjekti Veterinar i Licencuar”- nënkupton praktikën veterinare private, të licencuar nga Autoriteti kompetent për kryerjen e aktiviteteve publike veterinare;

“Testi ELISA”- nënkupton metodën për diagnostikimin e sëmundjës së Babeziosës;

“Testi i trupave Fluoreshcente (IF)” - nënkupton metodën për diagnostikimin e sëmundjes së Babeziosës.

“Strisho e gjakut” – nënkupton metodën për diagnostikimin e sëmundjes së Babeziosës.

Neni 3

E sëmurë nga Babezioza, konsiderohet kafsha në të cilën me anën e kontrollës parazitologjike gjindet paraziti apo me kontrollen serologjike me testin ELISA dhe testin e trupave Fluoreshcente -IF vërtetohet prania e antitrapave në gjakun e kafshës së invaduar.

Neni 4

Obligimet e Autoritetit Kompetent

1. Në rast të dyshimit apo konfirmimit zyrtar për sëmundjen e Babeziosës, Autoriteti kompetent ndermerr këto veprime:

1.1. verifikon gjendjen faktike në teren përmes subjekteve veterinarë të licencuara duke grumbulluar informatat për gjendjen epizootike në atë regjion dhe mostrave të marura nga kafshët e dyshuara;

1.2. pas verifikimit të gjendjes dhe rezultateve laboratorike e vlerëson dhe analizon rrezikun;

1.3. rekomandon subjektet veterinarë të licencuara për mjekimin e kafshëve të invaduar.

Neni 5

Obligimet e subjekteve veterinarë të licencuara

1. Subjektet veterinarë të licencuara janë të obliguara që:

1.1. t’u informojnë Autoritetin kompetent për rastet e dyshimit ose shfaqjes së sëmundjes së Babeziosës;

1.2. të marrin mostrat në kafshët e dyshuara –invaduar dhe të njejtat t’i dërgojnë në Laboratorin e Veterinarisë dhe të Ushqimit të Autoritetit kompetent duke i respektuar procedurat e përcaktuara me dispozitat e Udhëzimit Administrativ Nr. 21/2008 për Përcaktimin e procedurave për pranimin e mostrave për analiza, dt.31.03.2008

1.3. në rastet kur Autoriteti kompetent bënë konfirmimin e prezencës së sëmundjes së Babeziosës- Piroplazmozës e ndalon lëshimin e certifikatës shëndetësore për kafshën e invaduar.

Neni 6

Obligimet e pronarit - mbajtësit

1. Pronari - mbajtësi i kafshës është i obliguar që:

1.1 të veprojë sipas udhëzimeve dhe urdhërave të subjektit veterinar të licencuar apo të Autoritetit kompetent;

1.2. në rast të dyshimit në sëmundje të mos e lëvizë kafshën nga prona dhe të mos e tjetërsojë atë.

**Neni 7
Zbatimi**

1. Për zbatimin e këtij udhëzimi administrativ, Kryeshefi Ekzekutiv i Autoritetit kompetent mund të nxjerr vendime të posaçme.
2. Moszbatimi i këtij udhëzimi administrativ, sanksionohet sipas nenit 45 të Ligjit për Veterinarinë dhe legjislacionit në fuqi.

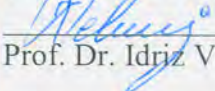
**Neni 8
Hyrja në fuqi**

Ky udhëzim administrativ hyn në fuqi ditën e nënshkrimit.

Prishtinë, 22. 10. 2008

Ministri i Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë
dhe Zhvillimit Rural

Prof. Dr. Idriz Vehapi

REPUBLIKA E KOSOVES - REPUBLICA E KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVA QEVERIA E KOSOVES - VLADA E KOSOVES - GOVERNMENT OF KOSOVO	
MINISTRIA E POLJOPRIVREDE, SUMARSTVA I RURALNOG RAZVOJA MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND RURAL DEVELOPMENT	
Aktin Qeverisë - Centralizuar - Central Archive	
Nr./Br./No.	2651
Nr./Id./BI Str. No./qg	3+3+3
Data/Datum/Date	22/10/2008
PRISTINE - PRISTINA - PRISTINA	

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria -Vlada-Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë Dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Sumarstva I Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry And Rural Development

Pursuant to Article 93, point (4), of the Constitution of the Republic of Kosovo Article 1.3 point (d) of UNMIK Regulation, No.2001/19, of September 13th, 2001 on Executive Department of Provisional Institutions of Self-Government in Kosovo and Article 8, paragraph 8.1, 8.2 and 8.5 of Veterinary Law No.2004/21 of 30.07.2004, The Minister of the Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development, Issues the following:

ADMINISTRATIVE INSTRUCTION NO. 29/2008
For prevention, control, combat and eradication of Babesiosis disease at cattle, sheep, goats and dogs

Article 1
Aim

By this administrative instruction shall be defined veterinary measures which shall be undertaken by the competent authority for prevention, control, combat and eradication of the Babesiosis disease, with a scope to protect animal and public health at cattle, sheep, goats and dogs.

Article 2
Definitions

To understand this administrative instruction, terms used have the following meaning:

"Babesiosis"- means a parasitic disease which is transmitted by ticks, which is presented to animals and it is caused by blood parasites from the familia "Babesiosis spp";

"Owner - Keeper"- means any person or a legal person, who owns an animal, or it is authorised to keep or take care about a certain animal;

"The competent authority"- means, Kosovo Veterinary and food Agency;

"Licensed Veterinary operator"- means a private veterinary practise, licensed by the competent authority, to carry out public veterinary activities;

"ELISA Test "- means a disgnostic method of the Babesiosis disease;

"Test of the fluorescent bodies IF" - means a diagnostification method of the Babesiosis disease;

"Bacterial examination" - means the method of diagnostification of babesios deseas.

Article 3

Diseased by Babesiosis is considered an animal in which is found a parasite by methods of fluorescent test of the bodies or serological test ELISA, in which animal has been verified the presence of the antibodies in the blood of affected animal.

Article 4

Obligations of the competent authority

1. In the case of suspicion or official confirmation on Babesiosis disease, the competent authority shall undertake the following actions:
  - 1.1. verify the factic situation in the field through licensed veterinary operators - practises, collecting informations about epizotic situation in that region and through samples taken from suspected animals;
  - 1.2. after the verification of the situation and laboratory results, it will be evaluated and analysed the risk;
  - 1.3. recommends licensed veterinary practises - operators for the treatment of the affected animals.

Article 5

Obligations of the licensed veterinary practises (operators)

1. The licensed veterinary practises have the following obligations:
  - 1.1. to inform the competent authority in case of the suspicion or presence of the Babesiosis disease;
  - 1.2. take samples in suspected animals or affected animals, and take those samples to the Veterinary and food Laboratory of the competent authority, respecting procedures, defined by Administrative Instruction No.21/2008 for definition of the procedures for receiving samples for testing of 31.03.2008;
  - 1.3. when the competent authority makes confirmation about the presence of the Babesiosis disease, bans issuance of the of the health certificates of the affected animals.

Article 6

Obligations of the Owner – Keeper

1. Owner-keeper of the animal has the obligation to:
  - 1.1 act in accordance with instructions and orders of the licensed veterinary practise -operator, or competent authority;
  - 1.2. in the case of suspicion in disease shall be banned the animal movement from the holding or shall not be changed the owner – keeper.

Article 7

Implementation

1. For implementation this administrative instruction, Chief Executive of the competent authority, may issue special decisions.
2. Failing to implement this administrative instruction shall be sanctioned according to Article 45 of Veterinary Law and legislation in force.

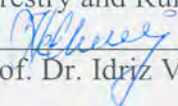
Article 8
Entry in to the force

This administrative Instruction enters in to the force on the day of it signature.

Pristine, 22.10. 2008

Minister of the Ministry of
Agriculture, Forestry and Rural Development

Prof. Dr. Idriz Vehapi

REPUBLIC OF KOSOVO - REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVA QEVERIA E KOSOVES - VLADA E KOSOVES - GOVERNMENT OF KOSOVO	
Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development	
No. Doku. No.	2651
No. Isg. Br. Str. No. pg.	313+3
Data/Gjenerale Date	22/10/2008
PRISHTINE PRISTINA PRISTINA	

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada-Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Sumarstva i Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry And Rural Development

Na osnovu člana 93 tačka (4) Ustava Republike Kosova, član 1.3 tačka (d) Uredbe UNMIK-a br. 2001/19 od 13 septembra 2001 godine O Ivršnom Ogranku Privremenih Institucija Samouprave na Kosovu i člana 8, stav 8.1, 8.2 i 8.5 Zakona o Veterini Br. 2004/21 od 30.07.2004, Ministar Ministarstva Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja,
Donosi sledeće:

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO BR. 29/2008
Za sprečavanje, kontrolu, suzbijanje i eradikaciju bolesti
Babezioze (Piroplazmoze) kod goveda, ovaca, koza i psi

Član 1
Cilj

U cilju čuvanja javnog zdravlja i životinjskog zdravlja, ovim administrativnim uputstvom utvrđuju se veterinarske mere koje će Nadležni organ preduzeti za sprečavanje, kontrolu, suzbijanje i eradikaciju bolesti Babezioze ili Piroplazmoze kod goveda, ovaca, koza i psi.

Član 2
Definicije

U smislu ovog administrativnog uputstva, upotrebljeni termini imaju sledeća značenja:
"Babezioza ili Piroplazmoza"- podrazumeva parazitna bolest koja se transmituje od krpelja, pojavljuje se kod životinja i prouzrokuje se od krvnih parazita iz porodice Babezioza, vrsta "Babesia spp";
"Vlasnik - držalac"- podrazumeva fizičko ili pravno lice koje ima u svom vlasništvu životinju, ili je ovlašćen da održava ili da se stara o određenj životinji;
"Nadležni organ"- podrazumeva Agenciju za veterinu i hranu Kosova;
"Licencirani veterinarski subjekat"- podrazumeva privatnu veterinarsku praksu, licencirane od Nadležnog organa za vršenje javnih veterinarskih aktivnosti;
"Test ELISA"- podrazumeva metod za dijagnostifikovanje bolesti Babezioze;
"Test Fluorescentnih trupa -IF" - podrazumeva metod za dijagnostifikovanje bolesti Babezioze.
"Bris krvi" – podrazumeva metod za dijagnostifikaciju bolesti Babezioze.

Član 3

Bolesna životinja od Babezioze, smatra se životinja kod koje parazitološkim kontrolom utvrdi se prisustvo prazita ili serološkim metodom testom ELISA i testom Fluorescentnih trupa -IF utvrdi se prisustvo antitrupe u krvi napadnute životinje.

Član 4

Obaveze Nadležnog organa

1. U slučaju postojanja sumnje ili službenog potvrđenja na bolest Babezioze, Nadležni organ preduzima sledeće aktivnosti:

- 1.1. proverava faktično stanje na terenu preko licenciranih veterinarskih subjekata, prikupljanjem informacija o epizitičnom stanju na tom regionu i uzetim uzorcima od sumnjivih životinja;
- 1.2. nakon provere stanja i laboratorijskih rezultata procenjuje i analizira rizik;
- 1.3. preporučuje licencirane veterinarske subjekte za izlečenje napadnutih životinja.

Član 5

Obaveze licenciranih veterinarskih subjekata

1. Licencirani veterinarski subjekti su obavezni da:

- 1.1. Informišu Nadležnog organa o slučajevima sumnje ili pojave bolesti Babezioze;
- 1.2. Uzimaju uzorke iz sumnjivih-napadnutih životinja i iste dostavljaju Laboratoriji za veterinu i hranu Nadležnog organa poštujući postupke predviđenim odredbama administrativnog uputstva Br. 21/2008 od 31.03.2008 za određivanje postupke za prijem uzoraka za analize.
- 1.3. U slučajevima kada Nadležni organ utvrđuje prisustvo bolesti Babezioze, zabranjuje izdavanje zdravstvenog sertifikata za napadnute životinje.

Član 6

Obaveze vlasnika - držalaca

1. Vlasnik-držalac životinja obavezan je da:

- 1.1. Deluje prema uputstvima i nalogima licenciranog veterinarskog subjekta ili Nadležnog organa;
- 1.2. U slučaju postojanja sumnje na bolest, ne iznese svoju životinju iz svog vlasništva ili je ne otuđi.

Član 7

Sprovođenje

1. Za sprovođenje ovog administrativnog uputstva, Izvršni Načelnik Nadležnog organa može da donosi posebne odluke.
2. Nesprovođenje ovog administrativnog uputstva sancionisaće se shodno člana 45 Zakona o veterini i važećem zakonodavstvu.

Član 8
Stupanje na snagu

Ovo administrativno uputstvo stupa na snagu danom potpisivanja.

Priština, dana 22. 10. 2008

Ministar Ministarstva Poljoprivrede,
Ministarstva i Ruralnog Razvoja

Prof. Dr. Idriz Vehapi